

La 12-an de oktobro el Nia Ameriko

Foto: Domo de Amerikoj Kubo

Komence de lia eksterordinara libro *The Black Jacobins*, la trinidad historiisto C.L.R. Jakobo resumas en du linioj tion, kio okazis matene de la 12-a de oktobro 1492: "La unua surteriĝo de Kristoforo Kolumbo en la Nova Mondo estis sur la insulo San-Salvadoro, kaj post la ĝado de Dio li urĝe demandis pri la oro." Kelkajn jarojn post tiu dato, kuraĝa, admirinda kaj justa viro kiel Patro Las Casas dirus, ke tiuj unuaj konkerintoj alvenis "kun la kruco en la manoj kaj nesatigebla soifo je oro en la koro".

En la deklaro, la kubaj institucioj esprimas: “Kio sekvis estis unu el la plej malhelaj ĉapitroj en la historio. La ekstermado, la setlado, la mita, importitaj malsanoj kaj kultura ĉoko produktis teruran demografian malkreskon en la unua jarcento kaj duono de koloniigo. Meze de la 17-a jarcento, apenaŭ 3 milionoj kaj duono da indiĝenaj homoj pluvisis en Ameriko, el la laŭtaksaj 70 ĝis 90 milionoj ekzistis en 1492. La invado de Ameriko de eŭropanoj - laŭ vortoj de José Martí - konsistigis "la enmiksiĝon de ruiniga civilizacio, du vortoj kiuj, estante antagonismo, konsistigas procezon.”

Je la fino en la dokumento oni atestas la jenon:

“La loĝantoj de nia Ameriko, tiu ‘malgranda homa gento’, al kiu aludis Simón Bolívar, devenas fizike kaj kulture - el la enorma amalgamo de niaj prauloj - de konkerintoj kaj konkeritoj, de sklavoj kaj sklavigintoj, kaj ni ne neas la pasintecon nek rezignos la heredon de la plej bona el tiel nomata okcidenta kulturo, kiu ankaŭ apartenas al ni. Sed ni defendas la heredaĵon de la prematoj, kaj ĉefe tiun de la rezistemo enkorpiĝinta en la ribelintoj antaŭ kvin jarcentoj kontraŭ la subpremantoj kaj ĉiuj, kiuj ĉi-flanke de la mondo, ekde tiam decidis ĉui sian sorton kun la malriĉaj de la tero.”

Fonto: Domo de Amerikoj

<https://www.radiohc.cu/eo/noticias/nacionales/367325-la-12-an-de-oktobro-el-nia-ameriko>

Radio Habana Cuba